

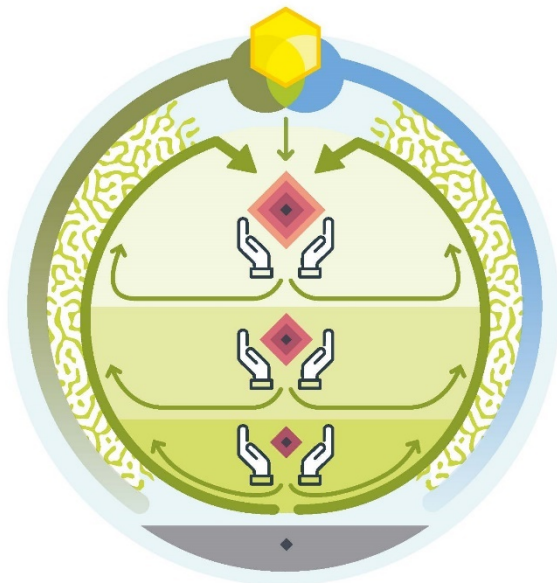
Kiertotalouden liiketoimintaa kestävästi

Kestävä kierrätys tarkoittaa luonnonvarojen käytön vähentämistä, materiaali-, energia- ja ravinnekiertojen sulkemista sekä sitä, että tuotteiden, materiaalien ja resurssien arvo säilyy taloudessa mahdollisimman kauan. Kaikki kierrätysnimissä tehtävä liiketoiminta ei kuitenkaan ole laajemmasta näkökulmasta katsottuna kestävä. Kestävässä kierrätystaloudessa toimintaa tarkastellaan yritysten, kaupunkien ja muiden organisaatioiden sekä kansalaisten toiminnassa ja sen edistäminen vaatii laajaa yhteistyötä yhteiskunnan eri tasoilla. Kestävä kierrätys huomioi niin taloudelliset, ekologiset kuin sosiaaliset seikat.

Tavoitteenamme on, että kaikkea kierrätysliiketoimintaa toteutetaan Suomessa kestävällä tavalla. Jotta tämä muutos toteutuisi, ymmärryksen kestävästä kierrätystaloudesta tulisi lisääntyä. Tuotamme tukea ja tietoa julkiselle sekä yksityiselle sektorille, kuten kaupungeille, ministeriöille, yrityksille sekä liitoille.

Kasvatamme ymmärrystä kestävästä kierrätystaloudesta tutkimushaastattelujen, työpajojen ja tapahtumien kautta

Kierrätysliiketoiminnan kestävyttä pidetään itsestään selvänä, vaikka se ei näin välttämättä ole. On tärkeää kasvattaa tietoisuutta siitä, mitä tarkoitetaan kestävällä kierrätystaloudella ja sen mukaisella liiketoiminnalla. [Olemmekin määritelleet käsitteen kestävä kierrätys, joka on julkaistu nettisivuillamme.](#) Olemme nostaneet aiheen keskusteluun, ja yhteinen käsite tarjoaa pohjan tälle keskustelulle.

Kuva 1: Kuvitus kestävästä kierrätystaloudesta. Kuva: Jani Ikonen

Erilaisten kierrätystyöpajojen ja -tapahtumien järjestäminen ja niihin osallistuminen ovat keskeisiä vuoropuhelun ja vaikuttamisen keinoja osana tutkimushankettamme. Myös asiantuntijaesiintymiset vahvistavat tunnettuuttamme. Kierrätysliiketoimintaa olemme voineet tuoda esille esimerkiksi yrityksille paitsi esiintymisten myös tutkimushaastattelujemme kautta.

Tammi-helmikuussa 2021 järjestimme yhdessä Sitran ja Business Finlandin kanssa kolmiosaisen webinaarisarjan, jossa jaoin yrityksille uusimpia tutkimustuloksiamme ja tarjosimme osallistujille mahdollisuuden keskustella muiden yritysosallistujien ja kierrätystutkijoiden kanssa.

Koulutukset, kuten Tampereen yliopiston Kiertotalouden asiantuntija -koulutus, ovat yksi keino lisätä ymmärrystä kiertotaloudesta ja kestävästä kiertotaloudesta esimerkiksi ammattilaisille. Kiertotaloutta käsittelevää sisältöä on lisätty myös Tampereen yliopiston vastuullisen liiketoiminnan opintoihin. Lisäksi tutkijoiden asiantuntijapuheenvuorot niin yritysten hallitusammattilaisille kuin EMBA- ja JOKO-kurssilaisille sekä yliopisto-opiskelijoille vahvistavat vuorovaikutusta ja vaikuttavuutta monella eri tasolla.

Olemme tarjonneet vuorovaikutuskoulutusta myös hankkeemme tutkijoille, jotka välittävät viestiä kestävästä kiertotaloudesta eteenpäin. Niin hankkeen kuin myös yksittäisten tutkijoiden läsnäolo sosiaalisessa mediassa (Twitter ja Instagram) on tärkeä yhteiskunnallisen vaikuttamisen ja keskustelun avaajan väline. Seuraamme myös aktiivisesti, mitä mediassa kirjoitetaan kestävästä kiertotaloudesta, jotta voimme olla mukana mediassa laajemmin käytävässä keskustelussa.

Olemme keränneet tutkimusaineistoa erityisesti haastattelujen avulla. Olemme haastatelleet kiertotalouden asiantuntijoita monenlaisista organisaatioista. Haastatellut kiertotalousyritysten edustajat on valittu niin, että eri kokoiset yritykset aina startup-yrityksistä suuryrityksiin tulisivat edustetuksi. Lisäksi olemme tehneet haastatteluja julkissektorin toimijoiden keskuudessa, kuten ministeriöissä, keskusjärjestöissä, kunnissa ja maakuntaliitoissa. Näiden aineistojen pohjalta on jo valmistunut lukuisia konferenssijulkaisuja ja opinnäytetöitä. Tieteellisten julkaisujen kirjoittaminen on myös täydessä vauhdissa, ja tutkijamme ovat päässeet koordinoimaan aiheeseen liittyviä erikoisnumeroita kansainvälisissä julkaisuissa (esim. Sustainability, IJOM, EJM).

Olemme tutkineet kaupunkien kiertotalouden strategioita. Painotuksena on ollut se, että kiertotalouden liiketoiminta tulee osaksi kestävyysohjelmia ja niissä tavoiteltuja kestävyystavoitteita. Tämä luo tietynlaisen toiminnallisen kehityksen ja kestävyysodotuksen myös alalla toimiville yrityksille. Olemme myös kehittäneet Tampereen kaupungin Kieppi-hankkeen kanssa kumppanuusmallia ja kiertotalouden pilotteja. Kehittelyä on tehty esimerkiksi työpajojen avulla.

Tilaisuuksia ja tapahtumia:

[Yhteistyö avaimena kestävään kiertotalouteen -webinaari \(18.2.2021\)](#)

[Kiertotalousmuutoksen johtaminen -webinaari \(11.2.2021\)](#)

[Kiertotalous – viisasta liiketoimintaa yrityksille -webinaari \(28.1.2021\)](#)

Association for Business Schools Annual Colloquium (24.–25.11.2020)

Kiertotalouden suurivolyymiset mahdollisuudet - sivuvirrat kiertoan kestävästi -webinaari (19.10.2020)

CICAT2025-vuosiseminaari 2020: Lähde mukaan kiertotalousjuhlaan! (25.9.2020)

NN Investment Partners Summer School (08/2020)

[Panel discussion on Sustainable Circular Economy \(12.3.2020\)](#)

Responsible Business Research Seminar (11.3.–12.3.2020)

[CICAT2025-vuosiseminaari 2019: Systeeminen muutos ja siilot ylittävä yhteistyö \(12.12.2019\)](#)

[European Days for Sustainable Circular Economy -konferenssi \(30.9.–1.10.2019\)](#)

Kaupunkien kestävä muutos - urbaani kiertotalousyhteistyö workshop (4.9.2019)

Kaupunkien kestävä muutos - urbaani kiertotalousyhteistyön seminaari (3.9.2019)

Kestävä kiertotalous kiinnostaa

Kestävä kiertotalous kiinnostaa selvästi eri sidosryhmiämme, ja ymmärrys kestävästä liiketoiminnasta on lisääntynyt dialogin kautta. Tämän olemme huomanneet esimerkiksi tammi-helmikuussa järjestetyssä webinaarisarjassa, jolle on onnistumisen vuoksi suunniteltu myös jatkoa. Ymmärryksestä pitää seuraavaksi edetä tekoihin. Meidän pitää kehittyä edelleen keskustelun avaamisessa ja synnyttää uusia tukimuotoja kiertotalouteen siirtyville yrityksille.

Olemme saaneet luotua vuorovaikutussuhteita, joista on hyötyä molemmille. Hankkeemme tunnettuus näkyy esimerkiksi siinä, että eduskunnan tulevaisuusvaliokunta pyysi asiantuntijalausuntoa Kilpailukyky, tuottavuus ja jalostusarvon nosto Euroopan vihreässä siirtymässä -teemaan. Lisäksi olemme olleet laatimassa ja arvioimassa Suomen kiertotalousstrategiaa.

Sidosryhmille tehtyjen haastattelujen keskeinen tulos osoittaa sen, että sidosryhmillä on kaikilla tasoilla vahva intressi edistää kiertotaloutta ja kestävyystavoitteet nähdään kiertotalouteen kietoutuvana asiana. Tutkimustulos vahvistaa sitä, että kiertotaloutta tulee toteuttaa kestävästi. Haastattelut ovat havahduttaneet huomaamaan, että monet startup -yritykset on perustettu henkilökohtaisten arvojen pohjalta. Lisäksi arvot ohjaavat myös isompien yritysten toimintaa.

[Ensimmäisen politiikkasuosituksemme](#) keskeinen viesti 'siilot ylittävä yhteistyö' on mainittu monta kertaa kiertotalouden yhteydessä eri medioissa, kuten Sitran puheissa ja Suomen kiertotalouden strategisen ohjelman yhteydessä. Poliittikkasuositukset ovat saaneet positiivisen vastaanoton, vaikka vaikutuksia päätöksentekoon ei ole vielä havaittavissa. [Vuonna 2021 julkaistulla videolla esittelemme, miten kiertotaloutta edistetään yhteistyöllä.](#)

Meitä on kutsuttu luennoimaan eri korkeakouluihin, mikä kertoo kiinnostuksen kiertotalouteen lisääntyneen. Aiheesta halutaan tehdä myös pro gradu -tutkielmia.

Eri tutkimusalojen yhteistyö on lisääntynyt Itä-Suomen yliopiston MECES-tutkimusryhmän (Minerals, Energy, and Circular Economy in Sustainability Transitions) kautta. Sustainable Transition MECES -työpajassa onnistuttiin lisäämään monitieteistä ja eri toimijoiden välistä yhteistyötä kiertotalouden sekä laajemmin kestävänsä transition edistämiseksi Suomessa. Turun yliopistolla on kestävänsä kehityksen tutkijoiden välinen yhteistyö lisääntynyt vuoden 2019 jälkeen ja Turun kauppakorkeakoululla on perustettu "Responsible Business" -tutkija- ja opettajaverkosto.

Korona on tuonut omat haasteensa, koska eri tilaisuuksissa ei enää synny spontaaneja keskusteluja. Haastattelut on toteutettu etähaastatteluina, jotka pääasiassa ovat onnistuneet oikein hyvin. Korona-aika on myös lisännyt selvästi yritysten kiireitä, sillä haastatteluista on kieltäytytty aiempaa useammin. Toisaalta tilanne on tuonut mahdollisuuden siihen, että monipaikallisen konsortion seminaareihin on ollut helpompi osallistua etänä.

Vaikuttamisen paikkoja on tullut eteen enemmän kuin alussa ajateltiin, sillä hankkeen tunnettuuden kasvun myötä meiltä on pyydetty enemmän kommentteja ja näkökulmia. Tutkimuskonsortiomme tuleva painopiste korostaa kahden viimeisen vuoden aikana tehtyä yhteiskunnallista vuorovaikutusta. Vuoden 2021 aikana jalostamme sitä kollektiivista osaamista, joka meille on hankkeessa tehdyssä tutkimuksessa syntynyt, ja vahvistamme entisestään vuorovaikutusta. Yrityksille suunnattujen webinaarien suunnittelu on aloitettu. Olemme jo nyt lähteneet miettimään, mitä tarpeita vuorovaikutuksen kentällä on ja mitä menetelmiä vuorovaikutukseen on käytettävissä. Pääsemme hyvin jatkamaan tästä, kun on sopiva aika ja paljon sisällöllisiä tuloksia.

Olemme olleet aktiivisessa vuorovaikutuksessa sidosryhmien kanssa, mikä on vahvistanut kiertotalouden etenemistä käytännön työssä ja päätöksissä. Vaikutukset tulevat näkyviin ja vahvistuvat ajan kuluessa.

Tutkimusta vaikuttavuuden edistämiseksi

[Aarikka-Stenroos, Leena & Ranta, Valtteri \(2019\). Business catalysts for the Circular Economy innovations.](#)

[Apostol, Oana; Mäkelä, Marileena; Heikkilä, Katariina; Höyssä, Maria; Kalliomäki, Helka; Jokinen, Leena & Saarni, Jouni \(2021\). Triggering sustainability communication in a B2B context: combining action research and sensemaking.](#)

[Engel, Anil; Driessen, Paul; Aarikka-Stenroos, Leena & Kokko, Marika \(2021\). Distributed Agency in Living Labs for Sustainability Transitions.](#)

[Gonzalez Porras, Lara; Heikkinen, Anna; Kujala, Johanna & Tapaninaho, Riikka \(2021\). Stakeholder engagement in sustainability transitions.](#)

[Halonen, Niilo & Seppänen, Marko \(2019\). Eco-Industrial Parks.](#)

[Harala, Linnea \(2021\). Coopetition and Alignment in Circular Economy Ecosystems - Beverage Package Recycling System and Circular Economy Service Platform.](#)

[Kaipainen, Jenni; Aarikka-Stenroos, Leena & Ranta, Valtteri \(2020\). Strategic Renewal Process towards Environmental Sustainability – A Longitudinal Case.](#)

[Koistinen, Katariina \(2019\). Actors In Sustainability Transitions.](#)

[Koistinen, Katariina; Teerikangas, Satu; Mikkilä, Mirja & Linnanen, Lassi \(2019\). Active sustainability actors: A life course approach.](#)

[Kämäräinen, Hanna \(2020\). Circular economy in Finland: Perceptions from the textile industry.](#)

[Laaksonen, Mirka \(2020\). Tunteet ja niiden hallinta ympäristövastuutyössä.](#)

[Lehtimäki, Hanna; Piispanen, Ville-Veikko & Sengupta, Subhanjan \(2020\). Social Entrepreneurship as a Cluster Concept: Is a Cricket Farming Start-Up a social enterprise?](#)

[Lehtimäki, Hanna; Piispanen, Ville-Veikko & Henttonen, Kaisa \(2020\). Strategic decisions related to circular business model in a forerunner company – challenges due to path dependency and lock-in.](#)

[Marjamaa, Maili; Salminen, Hanna; Kujala, Johanna; Tapaninaho, Riikka & Heikkinen, Anna \(2021\). A sustainable circular economy: Exploring stakeholder interests in Finland.](#)

[Mikkilä, Mirja; Koistinen, Katariina; Kuokkanen, Anna; Levänen, Jarkko & Linnanen, Lassi \(2020\). Acceptability of Operations.](#)

[Niemi, Larissa \(2019\). Yritysvastuu yksityisellä, julkisella ja kolmannella sektorilla: Yritysvastuuasiantuntijoiden näkemyksiä yritysvastuun edistäjistä.](#)

[Paavilainen, Anni; Heikkinen, Anna & Kujala, Johanna \(2020\). Inter-organisational collaboration in circular economy ecosystems.](#)

[Peltola, Sara \(2020\). ”Ne on ihan sellasia pieniä asioita mut sil on valtavaa vaikutusta” – Jätteenkuljetuspalveluiden työntekijöiden rooli ekoinnovaatioprosessissa.](#)

[Piispanen, Ville-Veikko; Henttonen, Kaisa & Aromaa, Eeva \(2020\). The role of drivers and adaptation factors in transferring business from linear to circular – Case Martela.](#)

[Ranta, Valter; Keränen, Joonas & Aarikka-Stenroos, Leena \(2020\). How B2B suppliers articulate customer value propositions in the circular economy: Four innovation-driven value creation logics](#)

[Sachs, Sybille & Kujala, Johanna \(2021\). Stakeholder engagement in humanizing business.](#)

[Salminen Hanna, Marjamaa Maili, Tapaninaho Riikka, Heikkinen Anna, Gonzalez Porras Lara & Kujala Johanna \(2020\). How do stakeholders understand sustainable circular economy - consensus or contradictions?](#)

[Tapaninaho, Riikka & Kujala, Johanna \(2019\). Stakeholder value creation: Legitimizing business sustainability.](#)

[Uusikartano, Jarmo \(2019\). Circular economy center: a concept for sustainable innovative constitutions.](#)

[Virsu, Ville & Sjöblom, Paula \(2020\). Kiertotalouden kehukset: Vertailussa viranomais-viestintä ja kansalaisten määritelmät.](#)

[Virsu, Ville & Sjöblom, Paula \(2021\). Ruokahävikki ongelman määrittely verkkokeskustelussa.](#)

[Väisänen, Juha-Matti, Ranta, Valter & Aarikka-Stenroos, Leena \(2019\). Enabling Circular Economy with Software: A Multi-level Approach to Benefits, Requirements and Barriers.](#)

Hankkeemme on osa STN:n Kestävän kasvun avaimet -ohjelmaa, jossa kehitetään ratkaisuja siihen, miten yhteiskunta, yhteisöt ja yksilöt pystyvät entistä paremmin hyödyntämään, kehittämään ja yhdistämään resurssejaan ja voimavarojaan uusilla ja kestäville tavoilla.